

15.11.2021

## **BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I EGENTLIGA FINLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT**

### **BAKGRUND**

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation av den 12 mars 2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

### **HÖRANDE**

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

### **REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING**

#### **Förordnande**

**Regionförvaltningsverket förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla sådana offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus där deltagarantalet överstiger femtio (50) personer.**

**Beslutet är i kraft under perioden 16.11–16.12.2021.**

#### **Styrning Styrning gällande att alternativt använda EU:s digitala covidintyg**

Om verksamhetsutövaren i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få



15.11.2021

tillträde till en offentlig tillställning eller ett utrymme kräver uppvisande av EU:s digitala covidintyg, då gäller restriktionerna för deltagarantalet eller skyldigheterna som berör placeringen av deltagarna inte den aktuella offentliga tillställningen, utrymmet eller verksamheten. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Regionförvaltningsverket konstaterar dessutom att det i lagen om smittsamma sjukdomar finns bestämmelser om EU:s digitala covidintyg enligt följande:

Enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar ska EU:s digitala covidintyg vid nationell tillämpning visa att en person har fått en full vaccinationsserie som avses i 16 g § 1 mom. minst sju dagar tidigare, har fått ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har genomgått sjukdomen covid-19 högst sex månader tidigare.

Om en verksamhetsutövare i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning eller ett utrymme visar upp ett intyg enligt 1 mom., tillämpas inte restriktioner som berör kunders ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser samt användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal samt musik, begränsning av antalet kundplatser inomhus och utomhus samt begränsning av öppettider och serveringstider som det föreskrivits om i förordningar som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, på den offentliga tillställningen, det utrymmet eller den verksamheten. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § helt har förbjudit att en offentlig tillställning ordnas, får dock inga undantag från de restriktioner som meddelats i beslutet göras genom krav på att intyg visas upp. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare



15.11.2021

som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Uppvisande av ett intyg som avses i 1 mom. får på det sätt som avses i 2 mom. krävas för tillträde till följande utrymmen:

- 1) utrymmen inomhus och utomhus som används för offentliga tillställningar;
- 2) förplägnadsrörelser;
- 3) gym och andra utrymmen inomhus som används för idrott eller motion;
- 4) allmänna bastur samt bassängutrymmen i simhallar, utomhusbad och badinrättningar samt omklädningsrum i omedelbar anslutning eller närhet till dem;
- 5) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 6) nöjes- och temaparker, tivolin samt utrymmen inomhus vid djurparker;
- 7) inomhuslekparker och inomhuslekplatser;
- 8) museer, utställningsutrymmen och andra motsvarande kulturutrymmen.

I den plan som avses i 58 h § ska verksamhetsutövaren ange att verksamhetsutövaren kräver att kunder och deltagare i verksamheten visar upp ett sådant intyg som avses i 1 mom.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om den tidsperiod under vilken, med avvikelse från vad som föreskrivs i 3 mom., skyldigheter och restriktioner som meddelas genom myndighetsbeslut enligt 58 och 58 d § och om vilka det föreskrivs i förordningar med stöd av 58 a § 2 och 3 mom., gäller berörda



15.11.2021

offentliga tillställningar, utrymmen och verksamheter oberoende av om verksamhetsutövaren kräver att ett sådant intyg som avses i 1 mom. visas upp. En förutsättning för utfärdande av förordning är att det till följd av en överraskande och betydande försvagning av covid-19-vaccinationsprogrammets effekt är uppenbart att enbart skyldigheten att visa upp intyg enligt 1 mom. inte tillräckligt förhindrar spridning av sjukdomen covid-19, och att det är nödvändigt för att antingen riksomfattande eller inom ett visst område förhindra spridning av sjukdomen samt en allvarlig överbelastning av hälso- och sjukvården som äventyrar befolkningens hälsa. Institutet för hälsa och välfärd ska utan dröjsmål underrätta statsrådet om institutet anser att en sådan situation eller en grundad risk för den föreligger. Statsrådets förordning får vara i kraft högst en månad i taget. Statsrådet ska noggrant följa med förordningens aktualitet och upphäva förordningen omedelbart om förutsättningarna enligt denna paragraf inte längre uppfylls.

Enligt 58 j § i lagen om smittsamma sjukdomar har sådana verksamhetsutövare vilkas verksamhet omfattas av en restriktion eller ett föreläggande enligt en förordning som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller ett myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d §, deras anställda och de som sköter uppgifter för dem, som med stöd av denna lag har rätt att kräva att kunder och deltagare i verksamhet visar upp EU:s digitala covidintyg har rätt att kontrollera att intyget är i kraft. För behandling av personuppgifter som antecknats i intyget krävs dessutom att kunden eller deltagaren i verksamheten informeras. Personuppgifter får endast behandlas för att kontrollera intygets giltighet och för att kontrollera om förutsättningarna för tillträde till utrymmet uppfylls. Intyget ska kontrolleras så att verksamhetsutövaren använder ett läsprogram som Institutet för hälsa och välfärd har godkänt, som gör att verksamhetsutövaren endast kan se personens namn och huruvida intyget är giltigt. Om det av tekniska skäl inte är möjligt att kontrollera intyget med ett läsprogram som Institutet för hälsa och välfärd har godkänt, får intygets giltighet kontrolleras utan ett elektroniskt läsprogram.



15.11.2021

Verksamhetsutövare, deras anställda och de som sköter uppgifter för dem, som har rätt att kräva att kunder och deltagare i verksamhet visar upp EU:s digitala covidintyg, har också rätt att kontrollera identiteten hos kunder och deltagare i verksamheten.

Enligt 58 k § i lagen om smittsamma sjukdomar ska kommunen avgiftsfritt ordna den covid-19-testning som i kommunen bosatta barn i åldern 16 och 17 år som inte har fått en full vaccinationsserie enligt 16 g § 1 mom. och de personer som av medicinska skäl inte kan ta ett covid-19-vaccin behöver för att få det covidintyg som avses i 58 i § 1 mom.

Uppgifterna i intyget får inte registreras eller sparas eller hanteras för något annat användningsändamål.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d och 58 g § samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

### **Utarbetning av en plan enligt 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar**

Aktörer som avses i det här beslutet ska beakta skyldigheten enligt 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar att utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör skyldigheterna och iakttar begränsningarna som fastställs i beslutet. Om verksamhetsutövaren förutsätter att kunderna och de som deltar i verksamheten ska uppvisa EU:s digitala covidintyg ska verksamhetsutövaren skriva det i planen som avses i 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar.

## Motivering

### Väsentliga bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt 3 momentet i paragrafen får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (447/2021) har till lagen om smittsamma sjukdomar bland annat temporärt lagts till paragraferna 58 c–58 i och 59 a – 59 e. De temporära paragraferna ovan är i kraft till och med 31.12.2021.

Enligt 58 c § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ska en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över sådana utrymmen inomhus som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse eller sådana med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till kunder eller deltagare och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt, för att förhindra spridning av covid-19-epidemin, i sin verksamhet se till att:

1) kunderna och deltagarna har möjlighet att rengöra händerna;



15.11.2021

2) kunderna och deltagarna ges instruktioner om upprätthållande av tillräckliga avstånd, om rengöring av händerna och om andra motsvarande rutiner som förhindrar spridning av smitta;

och

3) rengöringen av utrymmen och ytor effektiviseras utöver vad som någon annanstans föreskrivs om rengöring när det gäller verksamheten i fråga.

Enligt 2 momentet i den aktuella paragrafen ska en i 3 momentet avsedd aktör som disponerar över utrymmen som avses i paragrafen dessutom ordna kundernas och deltagarnas vistelse så att personerna fördelas så glest som möjligt med beaktande av verksamhetens särdrag och placera eventuella kundplatser tillräckligt långt från varandra.

I 3 momentet i paragrafen föreskrivs om aktörer som omfattas av de i paragrafen 58 c föreskrivna skyldigheterna ovan. Enligt 4–5 momentet i paragrafen gäller skyldigheterna som föreskrivs i 1 momentet dock inte verksamhet som hör till privatlivet eller familjelivet och de får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Enligt 7 momentet i den aktuella paragrafen får närmare bestämmelser om ordnande av möjlighet att rengöra händerna, om instruktioner till kunder och deltagare samt om rengöring av utrymmen och ytor utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d §, 58 h § 1 momentet och 58 i § samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 58 i § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ska EU:s digitala covidintyg vid nationell tillämpning visa att en person har fått

en full vaccinationsserie som avses i 16 g § 1 mom. minst sju dagar tidigare, har fått ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har genomgått sjukdomen covid-19 högst sex månader tidigare.

I 58 i § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det att om en verksamhetsutövare i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få tillträde till en offentlig tillställning eller ett utrymme visar upp ett intyg enligt 1 mom., tillämpas inte restriktioner som berör kunders ankomst och vistelse, placeringen av kundplatser samt användning av ljudåtergivning som överröstar kundernas tal samt musik, begränsning av antalet kundplatser inomhus och utomhus samt begränsning av öppettider och serveringstider som det föreskrivits om i förordningar som utfärdats med stöd av 58 a § 2 och 3 mom. eller restriktioner som berör begränsning av antalet deltagare eller deras placering och som meddelats genom myndighetsbeslut enligt 58 eller 58 d § i syfte att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, på den offentliga tillställningen, det utrymmet eller den verksamheten. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § helt har förbjudit att en offentlig tillställning ordnas, får dock inga undantag från de restriktioner som meddelats i beslutet göras genom krav på att intyg visas upp. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till den offentliga tillställningen eller utrymmet.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

### **Riksomfattande styrning**

Hanteringen av coronaepidemin har i Finland styrts genom social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för hybridstrategin och genom ministeriets styrbrev. I dessa har de lokala och regionala myndigheterna fått anvisningar om åtgärder i de olika faserna av epidemin.

Statsrådet har 9.9.2021 med sitt principbeslut STM/2021/170 förordat social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för hanteringen





15.11.2021

av covid-19-epidemin 2021–22 som publicerades 21.9.2021. Relaterat till detta har social- och hälsovårdsministeriet med sitt brev 23.9.2021 (VN/22887/2021) gett myndigheterna som ansvarar för verkställigheten av lagen om smittsamma sjukdomar styrning om en epidemiologiskt ändamålsenlig tillämpning av rekommendationer och restriktioner. Social- och hälsovårdsministeriet har 13.10.2021 med sitt brev (VN/22887/2021-STM-23) förlängt styrningen som gavs 23.9.2021 till att gälla till och med 7.11.2021.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan ska riktade rekommendationer och bekämpningsåtgärder gälla lokaler, evenemang och verksamheter där risken för spridning av viruset på goda grunder kan anses vara förhöjd. Åtgärderna är huvudsakligen lokala eller regionala. I lokala situationer är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid de ovaccinerade befolkningsgrupperna, grupperna som är särskilt utsatta för en allvarlig form av sjukdomen samt förändringar i vårdbehovet. Betydelsen och konsekvenserna av spridningen av sjukdomen ska särskilt bedömas ur medicinskt perspektiv i förhållande till hurudan risk den medför för individers liv och hälsa, men även för deras mer omfattande välbefinnande och andra tjänstebehov samt för genomförandet av de grundläggande fri- och rättigheterna. I beslutsfattandet ska principen om att prioritera barnets bästa beaktas. Om det på lokal nivå uppstår eller hotar uppstå en specialsituation där utbredd spridning bland befolkningen utgör en tydlig risk för utsatta människors hälsa och övergripande välbefinnande samt genom dess indirekta konsekvenser risk för allmänna samhällsliga olägenheter, finns det skäl att vidta riktade effektiviserade åtgärder för att förhindra detta.

Enligt handlingsplanen ska restriktionerna vara nödvändiga och proportionerliga och i tillämpliga delar grunda sig på Institutet för hälsa och välfärds bedömningsmodell för riskpotentialen (riskhierarkin). Endast verksamheter med den största totala risken är primära föremål för restriktioner, om restriktioner som grundar sig på förvaltningsbeslut är nödvändiga. Med beaktande av sakkunnigutlåtanden relaterade till förhindrandet av möjlig smitta samt smittspridning och allvarlig sjukdom genom olika metoder för att minska smittrisen vid dessa verksamheter, kan det vara motiverat att begränsa de valda verksamheterna på ett betonat och omfattande, men noggrant riktat sätt. Om syftet effektivt kan uppnås i den nya situationen med relativt kortvariga men stränga exakta restriktioner kan det med beaktande av de övergripande



15.11.2021

konsekvenserna vara ett mer godtagbart alternativ än en lokal långvarig men fint strukturerad partiell restriktion. På grundval av aktuella epidemiologiska och medicinska data kan vissa former av evenemang och förplägnadsrörelser vara föremål för situationsenligt utvalda och betonade restriktioner. Det rekommenderas inte att restriktioner riktas till verksamhet med övergripande låg risk. För verksamhet med måttlig risk rekommenderas betonad informationsstyrning riktad till befolkningsgrupper som bör skyddas.

### **Det nationella epidemiologiska läget**

Den nationella lägesbilden av coronaepidemin uppdateras varje vecka på Institutet för hälsa och välfärds (THL) webbplats. THL:s omfattande uppföljningsrapport publiceras varannan vecka på torsdagar på webbsidan Hybridstrategins uppföljningsrapport.

Den 10 november hade 86 procent av befolkningen i målgruppen för vaccinationerna, dvs. 12 år fyllda och äldre, fått åtminstone den första vaccindosen medan 80 procent hade fått båda vaccindoserna enligt ett pressmeddelande av SHM-THL 11.11.2021. Uppnåendet av denna milstolpe räcker dock enligt pressmeddelandet inte i sig till för att minska spridningen av smitta och behovet av sjukhusvård.

Vaccinationen ger ett mycket bra skydd mot allvarliga former av covid-19 och bidrar också till att skydda närstående. Risken att bli intagen för specialiserad sjukvård är betydligt större för dem som inte är vaccinerade än för dem som har fått båda vaccindoserna. I augusti-oktober 2021 har personer som inte är vaccinerade tagits in för specialiserad sjukvård 19 gånger oftare än personer som fått båda vaccindoserna.

Under de två senaste veckorna (25.10–7.11) har det rapporterats 167 nya smittfall i Finland per 100 000 invånare, vilket är cirka 26 procent mer än de 133 smittfall per 100 000 invånare som rapporterades under de två veckorna före det (11–24.10). Vecka 44 rapporterades cirka 5100 covid-19-fall, medan det under de tre föregående veckorna rapporterades cirka 3700–4200 fall per vecka.

Vecka 44 togs det in sammanlagt 119 nya covid-19-patienter till vårdavdelningar inom den specialiserade sjukvården. Under de senaste fem veckorna har antalet nya covid-19-patienter som tagits in på vårdavdelningar inom den specialiserade sjukvården varierat mellan 110 och 135 patienter. Förra veckan blev 20 nya covid-19-



15.11.2021

patienter inlagda för intensivvård. Antalet personer som tagits in på intensivvård per vecka har varierat mellan 13 och 28 under de senaste fem veckorna.

I slutet av vecka 44 vårdades sammanlagt 140 covid-19-patienter inom den specialiserade sjukvården, och av dem låg 107 på vårdavdelningar och 33 på intensivvårdsavdelningar. Det fanns fler covid-19-patienter inom den specialiserade sjukvården än i slutet av vecka 43, då det fanns sammanlagt 115 patienter (91 patienter vårdades på vårdavdelningar och 24 på intensivvårdsavdelningar). Under den senaste månaden har belastningen på sjukhusvården i genomsnitt hållits på samma nivå. Totalt 1 212 dödsfall till följd av covid-19 har rapporterats till registret över smittsamma sjukdomar fram till den 27 oktober.

Förra veckan togs över 83 000 tester i hela landet. Det är lite mer än de två föregående veckorna då det togs cirka 76 500–79 500 tester per vecka. Av de tester som togs förra veckan var 6,2 procent positiva. Detta är en ökning jämfört med vecka 43 då andelen positiva testresultat var 5,2 procent. Veckorna 41 och 42 var andelen 4,5–4,8 procent.

### **Sakkunnigutlåtanden av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt**

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtanden i ärendet har inkluderats som bilagor till det är beslutet. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt kompletterade sitt utlåtande med sin lägesöversikt 15.11.2021. Enligt lägesöversikten registrerades 505 nya covid-19-fall under vecka 45 (8.11-14.11.2021), vilket är samma antal som veckan 44 innan. Incidensen av covid-19 har ökat snabbt; den senaste incidensen över 14 dygn per 100 000 är 216,0 enligt enheten för sjukhushygien och infektionsbekämpning vid Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt. Det är en kraftig ökning (13.11.2021, enheten för sjukhushygien och infektionsbekämpning) eftersom incidensen för en vecka sedan (6.11.2021) var 165,1 enligt samma bokföring.

Morgonen 15.11.2021 vårdades 13 patienter på bäddavdelningar i ÅUCS och 4 på intensivvårdsavdelningen för vuxna på grund av covid-19-infektion. Vecka 45 inleddes 17 vårdperioder i ÅUCS och 3 av dem på intensivvårdsavdelningen för vuxna. Merparten av de nya patienterna som kräver sjukhusvård har varit helt ovaccinerade mot covid-19. Förra veckan (vecka 44) inleddes 7 vårdperioder under hela veckan. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt förutspår att covid-19-



15.11.2021

epidemin under kommande 1–2 veckor ytterligare kommer att förvärras i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts område, vilket påverkar sjukvårdsbelastningen och särskilt hotar elektiv kirurgi som kräver intensivvård, till exempel ingrepp inom hjärt- och neurokirurgi.

## Rätt proportion i begränsningen

Vid bedömningen om restriktioner enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska införas måste bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar beaktas som en helhet och de grundläggande fri- och rättigheterna som dels begränsas, dels tryggas med det beslutet och balansen mellan dem. Särskilt ska beaktas möjligheten enligt 58 i § i lagen att befrias från restriktionerna genom att ta i bruk EU:s digitala covidintyg. Regionförvaltningsverket konstaterar att begränsningar enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar inte enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är i strid med jämlikheten enligt 6 § i grundlagen, rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt 7 §, mötes- och föreningsfriheten enligt 13 §, näringsfriheten enligt 18 § utan att de snarare tryggar deltagarnas säkerhet enligt 7 § i grundlagen genom att trygga hälsosäkerheten för deltagare i publika evenemang eller allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket har enligt principen om ändamålsenlighet i 6 § i förvaltningslagen och för att så lite som möjligt begränsa näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen kommit till en lösning där offentliga tillställningar och allmänna sammankomster får ordnas om man i dem följer begränsningarna som införs med det här beslutet. Ett andra alternativ är att det är möjligt att befrias från begränsningarna genom att uppfylla förutsättningarna enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar gällande EU:s digitala covidintyg. Den här valfriheten förbättrar möjligheterna att bedriva näring. Den begränsar inte heller de personers rättigheter som överväger att delta, eftersom lagen om smittsamma sjukdomar tryggar möjligheten att antingen skaffa nödvändiga vaccinationer eller till förfarandet enligt 58 k § i lagen om smittsamma sjukdomar som ersätter dem.

Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är liv och hälsa rättsobjekt, för vilka det med hjälp av lagstadgade medel är möjligt att förutom de ovan nämnda även begränsa integritetsskyddet enligt



15.11.2021

10 § i grundlagen. Åtgärderna står i rätt proportion till varandra i enlighet med 6 § i förvaltningslagen när man på ett jämligt sätt försöker trygga de olika rättigheterna med lagliga metoder på ett så balanserat sätt som möjligt.

Regionförvaltningsverket har tillämpat de rättsprinciper som anges i 6 § i förvaltningslagen vid bedömningen av antalet personer i begränsningen. Eftersom det epidemiologiska läget snabbt har försämrats beslutade regionförvaltningsverket begränsa alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus med 50 eller fler personer. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 15.11.2021 i telefonförhandlingar med regionförvaltningsverket förordat en gräns på högst 50 personer för att begränsa spridningen av epidemin. Jämfört med regionförvaltningsverkets tidigare beslutspraxis från sommaren 2021 är beslutet motiverat i förhållande till utvecklingen av epidemiläget. Vaccinationstäckningen bland befolkningen är god. Infektionerna sprids främst bland den ovaccinerade befolkningen. När vaccinationstäckningen var lägre sommaren 2021 begränsade regionförvaltningsverket genom ett beslut av den 28 juli 2021 LSAVI//8422/20221 offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över tio personer i inomhusutrymmen. I avgränsade utrymmen utomhus begränsades allmänna sammankomster och offentliga tillställningarna med mer än femtio personer. Begränsningen förlängdes genom beslutet LSAVI/8580/2021 för perioden 4.8.20221–31.8.20221. Begränsningsbeslutet upphävdes den 27 augusti 2021 när den lagstadgade nödvändighetskravet inte längre uppfylldes.

När begränsningarna ovan infördes var det epidemiologiska läget bättre än det är nu. Enligt sakkunnigutlåtandet som Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt gav 3.8.2021 var incidensen 174,3 under perioden 19.7–1.8.2021. Man smittades inom familjer, närståendekretsar och kompiskretsar, i restauranger och festivaler. Smittor från andra smittkällor förekom sporadiskt. 58 procent av alla smittade hörde till åldersgruppen 15–29 år. Om man jämför läget med det nuvarande är offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inte lika tydliga smittkällor som tidigare. I stället utgör oidentifierade smittkällor, närstående och samma hushåll nu de största smittkällorna. En smitta som fås från en närstående eller från samma hushåll förutsätter emellertid att någon närstående eller någon som hör till familjen först har blivit smittad. Andelen smittor som inte kan identifieras har emellertid ökat under de senaste

veckorna. På ovan nämnda grunder anser regionförvaltningsverket att det är i rätt proportion att begränsa kontakterna bland befolkningen och samtidigt minska eventuella smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Sjukvårdsdistriktet har förordat begränsningen. Det är inte motiverat att begränsa andra objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar eftersom det inte har förekommit några smittor i dem eller andra lindrigare metoder är tillgängliga.

Smittorna sprids nu mest bland den ovaccinerade befolkningen. Därför är begränsningen, som i praktiken genom möjligheten att använda koronapasset riktar sig mot den ovaccinerade befolkningen, enligt regionförvaltningsverkets uppfattning proportionell och riktas mot den del av befolkningen där åtgärderna är mest effektiva för att bekämpa epidemin. Begränsningen av offentliga tillställningar med över 50 personer har gjorts på basis av både sjukvårdsdistriktets epidemiologiska utlåtande och regionförvaltningsverkets tidigare tillämpningspraxis. Lagen om smittsamma sjukdomar känner till avgränsningar i 58 d § lagen om smittsamma sjukdomar avseende inomhusutrymmen med över 10 personer och utrymmen utomhus 50 personer. Däremot innehåller 58 § lagen om smittsamma sjukdomar inga kvantitativa begränsningar när det gäller totalförbud mot tillställningar. För att lagtolkningen ska ha inre integritet och lagen kunna anses utgöra en enhetlig helhet är det vid tolkningen av lagen skäl att beakta personantalen som anges i 58 d § lagen om smittsamma sjukdomar också vid tillämpningen av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar, när det inte är fråga om totalförbud.

Nu är smittspårningen ändå på en bättre nivå än sommaren 2021 när besluten ovan fattades. Också vaccinationstäckningen har i målgruppen överskridit 80 procent i Egentliga Finland. För att bekämpa epidemin under rådande förhållanden är det enligt regionförvaltningsverkets helhetsbedömning en nödvändig åtgärd att införa en gräns på 50 personer för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i inomhusutrymmen.

## **Slutsats**

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att covid-19-smittor sprids är särskilt stor i alla situationer med stora



folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Det är därmed nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar.

Vad gäller den rättsliga lägesbedömningen enligt handlingsplanen för hybridstrategin konstaterar regionförvaltningsverket att lagen om smittsamma sjukdomar förutsätter att myndigheterna vidtar omedelbara åtgärder efter att ha fått vetskap om förekomsten av en smittsam sjukdom som kräver bekämpningsåtgärder. Myndighetsåtgärderna ska vara snabba och förutspå situationen. Införandet av restriktioner kräver en helhetsbedömning där besluten vägs i förhållande till sina epidemiologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser samt i förhållande till de grundläggande fri- och rättigheterna. I grundlagens 19 § 3 moment åläggs det allmänna en skyldighet att tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa. Dessutom ska det allmänna i enlighet med 7 § i grundlagen trygga vars och ens rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet. De grundläggande fri- och rättigheternas allmänna begränsningsförutsättningar styr omfattningen av och innehållet i restriktionerna. Kraven på restriktionernas godtagbarhet och proportionalitet samt restriktionernas exakthet och precision samt lagstiftning till den del det är fråga om begränsning av frihet är väsentliga.

Regionförvaltningsverket konstaterar att den nödvändighetsbedömning som avses i 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar är en helhetsprövning där enbart incidensen av covid-19 eller någon annan enskild faktor inte kan ges avgörande betydelse.

Grunderna för inskränkningar måste vara godtagbara och i linje med principerna om proportionalitet och ändamålsenlighet. Enligt den erhållna redogörelsen har myndigheternas rekommendationer och restriktioner som gäller i kommunernas områden i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt inte varit tillräckliga för att trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet och kontrollen av epidemin i området. Följaktligen äventyras en god vård av patienterna och vårdpersonalens arbetsförmåga.

Med det här beslutet begränsas verksamhet endast till den del som det enligt sakkunnigutlåtandena och den erhållna styrningen är nödvändigt. I enlighet med handlingsplanen för hybridstrategin är åtgärderna för bekämpningen av epidemin mer begränsade än

tidigare både med avseende på föremål, innehåll, varaktighet och område och de riktas och prioriteras enligt riskpotentialen för föremålet som ska begränsas. Vid identifieringen av situationer och miljöer som är särskilt riskfyllda eller där risken är låg har regionförvaltningsverket tillämpat den tabell för bedömning av riskpotentialen som Institutet för hälsa och välfärd har publicerat 1.10.2021. Eftersom bedömningstabellen emellertid inte syftar till att vara heltäckande, utan riktgivande, gäller beslutet inte enbart de exempel på tillställningar med betydande risk som ges i tabellen. Beslutet inriktas på basis av epidemiologiska och medicinska uppgifter på sådana offentliga tillställningar där riskpotentialen för coronasmitta och smittspridning bedöms vara betydande. I nödvändighetsprövningen har regionförvaltningsverket även beaktat de samhälleliga konsekvenserna av restriktionen samt linjedragningen enligt den nationella hybridstrategin som anger att begränsningsåtgärder endast ska vidtas om den totala nyttan av dem överskrider nackdelarna.

Av skälen ovan är det nödvändigt att med det här beslutet begränsa offentliga tillställningar i kommunernas områden i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt för att förhindra mer omfattande spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet. Om det lokala läget kräver är det möjligt att genom kommunala beslut skärpa eller komplettera de begränsningar som regionförvaltningsverket har meddelat. Om det epidemiologiska läget i regionen eller den riksomfattande bedömningen av behovet av restriktioner väsentligt förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

Verksamhetsarrangören kan enligt 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar ta i bruk EU:s digitala covidintyg, med andra ord ett så kallat coronapass. Verksamhetsarrangören får kräva att en kund eller deltagare som är 16 år eller äldre ska uppvisa covidintyg.

## **TILLÄMPADE BESTÄMMELSER**

Finlands grundlag (731/1999) 6–7 §, 10 §, 13 §, 18 §

Förvaltningslagen (434/2003) 6 §





15.11.2021

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1 §, 8 §, 58 §, 58 d §, 58 h-k §, 59 a-c § ja 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 § och 5 §

## SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

## VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

## MER INFORMATION

Mer information i ärendet fås vid behov av överdirektör Leena Räsänen, telefon 0295 017 385, leena.rasanen@rfv.fi.

Överdirektör

Leena Räsänen

Direktör

Heikki Mäki

**BILAGOR** Förteckning över de kommuner som omfattas av beslutet  
Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtanden  
Besvärsanvisning |

## DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning



15.11.2021

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands kontor i Åbo till och med den 16 december 2021. Ett meddelande om att beslutet hålls framlagt publiceras i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats [www.rfv.fi](http://www.rfv.fi)

Delfäendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter i regionen

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Egentliga Finlands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt